

Contact: ivn.maasduinen@live.nl

<https://www.facebook.com/Maasduinen2017/>

[IVN Trektocht De Maasduinen | IVN](#)

[IVN Maasduinen - YouTube](#)

Pagina 2	IVN Bestuur
Pagina 3	Werkgroepen
Pagina 4-6	Postbus IVN maasduinen
Pagina 7	Programma in September
Pagina 8-9	Oeverwaluwen langs de Maas
Pagina 9	Boswitje
Pagina 10-11	van de Bloemen en de Bijen
Pagina 12-13	#Groen om te Doen
Pagina 14-18	Zomervakantie – afval vrij
Pagina 19	Natuur nieuws Links

IVN Bestuur

Op dinsdag 1 augustus heeft een bestuursvergadering plaats gevonden. Het verslag ligt bij de werkgroepen. Elke werkgroep heeft een contactpersoon, waar u terecht voor vragen. (zie pagina 3).

Hierbij nodigen wij onze IVN leden uit voor de **algemene ledenvergadering** op vrijdagavond 9 september vanaf 19.30 uur in feestzaal 't Ven

Straelseweg 359 in 't Ven bij Venlo

Fietstocht voor IVN leden door de Maasduinen

Op Zondag 16 oktober vindt er een fietstocht plaats door de Maasduinen. Geïnteresseerden kunnen zich melden bij Ton Wetjens; Tonwetjens70@gmail.com

Werkgroepen

IVN Bestuur de Maasduinen

Voorzitter	Ton Wetjens	Tel. 077-4722870
Penningmeester	Hans Billekens	Tel. 06-14132768
Secretariaat	Annet Weijkamp	Tel. 077-4731244
Bestuurslid	Ritsaart Blaisse	Tel. 077-3745100
Bestuurslid	Henny Martens	Tel. 06-30612548

IVN Werkgroepen de Maasduinen

Programmacommissie: Ritsaart Blaisse en Henny Martens

- Jeugd & Jongeren: Jose Wennekers jose.wennekers@outlook.com
 - In Veilige Handen: Jose Wennekers en Peer Maas
 - Natuur Beheer: Henk Wennekers henk.wennekers@outlook.com
 - Natuurpad 'Volg de Das': Sraar Geelen Tel: 06-22196724
 - Natuur in de stad 'Venlo': Sjeng Vissers sjma@home.nl
 - Scharrelkids 'Smokkelpad': Ton Wetjens tonwetjens70@gmail.com
 - Biodiversiteit: Annet Weijkamp annet.weykamp@telfort.nl
-
- Amfibieën & reptielen: Ton Wetjens Tel: 077-4722870
 - Vlinders: Henny Martens henny.martens@hotmail.nl
 - Vleermuizen: Albert Raaijmakers Tel: 06-37489718
 - Roofvogels en Vogels: Theo Lommen Tel: 06-51786669
 - Zoogdieren: Ron Keijers ronkeijers@hotmail.com

Eind Redactie Nieuwsbrief: Annet Weijkamp

annet.weykamp@telfort.nl

Beheerder IVN Website: Wiel Jacobs

ivn.maasduinen@live.nl

27 juli 2022 **Springdagen**

Spring is de koepel van een aantal BSO's (buitenschoolse opvang basisschoolleerlingen). Op het sportpark Vrijenbroek organiseert Spring in de week van 25 juli een soort van vakantieweek met veel sport en spel.

De Jeugdwerkgroep van IVN Maasduinen vult deze woensdag met een uur per groep van circa 20 kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar.

Het is de bedoeling om de kinderen in kleine groepjes in een berm vol wilde planten bestjes te laten zoeken, verzamelen in loepotjes en aan de hand van zoekkaarten te benoemen. Ook gaan we proberen de kinderen een aantal vogelgeluiden te laten herkennen.

IVN heeft een 5-tal begeleiders maar ook Spring heeft steeds enkele leidsters en leiders. We hebben o.a. ulindernetjes, loeppotjes en eetlepels ter beschikking.

De zoekkaarten worden op een centrale plaats neergelegd.

Achteraan op het sportpark is langs de afrastering een brede strook met wilde planten en veel beschutte plekken tussen stapels van oude tegels en klinkers.

Een overzichtelijke plaats wat belangrijk is om de kinderen veilig te laten ontdekken.

Na een korte uitleg zijn de kinderen al niet meer te houden en gaan ze enthousiast aan de slag. Als vanzelf ontstaan er kleine groepjes van kinderen die samen gaan zoeken. De begeleiders en leidsters worden gemakkelijk opgezocht en gevraagd om hulp bij het vangen en uitleg over de vangst.

Met de loep en zoekkaarten laten we kinderen zoveel mogelijk zelf ontdekken en dat lukt prima.

En met wat hulp worden er verrassend veel diertjes gevonden zoals wespen, honingbijen, wantsen, mieren, huisjes- en naaktslakken, pissebedden, hooiwagens, spinnen groot en klein, hommels en zelfs enkele mooie ulinders.

Bij de afsluiting wordt benadrukt dat de kinderen de gevangen diertjes ook weer vrij moesten laten. Dit voor zover dat al niet gebeurd is.

Evaluatie

-Door de kinderen zelf op pad te sturen werden de beestjes op een speelse manier gevonden. We hadden veel begeleiders en dat bleek nodig. Het helpt de kinderen enorm bij het enthousiast bezig blijven.

-Vooral het loeppotje is een geweldig hulpmiddel; het vangen is op zich al een prestatie, de beestjes kunnen goed bekeken worden en kinderen laten trots aan de andere kinderen zien wat hun vangst is wat die andere kinderen ook weer stimuleert.

-Het viel mij op dat de meeste kinderen zonder urees voor vieze handen en enge beesten aan de slag gingen, een uitzondering daargelaten.

-Een uurtje is een prima tijd voor een dergelijke groep kinderen. Ze bleven enthousiast tot het einde toe.

Noud Albers

(bezig met IVN-gidsenopleiding, afdeling IVN Maas en Niers, Gennep)

Woensdag 27 juli **'Beestjes' zoeken....** Eerste gedachte ieuw hahaha. Maar al gauw werd ik toch enthousiast en kon dit ook overbrengen op de kinderen. Ook de kinderen die niets van beestjes moeten hebben gingen driftig op zoek. Wat er zo leuk en interessant aan was is dat als je een beestje had gevangen je het door een vergrootglas in de dop van het potje kon bekijken en op de insecten plaatjes kon zien wat voor insect je had gevonden. Zo was er een kind dat een insect uit een ander land had gevangen. Dit vond ze erg speciaal en vertelde het aan iedereen.

Ook werd er nog een verdwaalde goudkleurige beker gevonden en dit zorgde voor veel gelach... Kortom de kinderen en ik hebben onze mening bijgesteld over de "beestjes" want eigenlijk was het vooral heel interessant.

Susan Timmer.
BSO Het Berenhol.

Programma in september

Monitoring Activiteiten diverse werkgroepen

LET OP: monitoring is weersafhankelijk. Dus aanmelden is gewenst.

Werkgroep ulinders:

Monitoring dagulinders; Zondag 4 september aan het Vreewater en zondag 11 september op de Stalberg.

Monitoring nachtulinders; vrijdagavond 2 september aan de Putterweg, 9 september bij de Werkschuur Twistedenerweg 2, 16 september op de Hamert Walbeckerweg P2, 23 september aan de Hanikerweg en 30 september in de Dorperheide.

Voor meer info en aanmelden kun je terecht bij: Henny.martens@hotmail.nl

Vrijdagavond 7 oktober is de laatste nachtulinder monitoring bij de Werkschuur Twistedenerweg 2 in 2022.

Met dank aan alle IVN leden voor en achter de schermen die afgelopen jaar vele uren hebben gereisd met diverse transportmiddelen om het bestand aan (beschermde) diersoorten te inventariseren en rapporteren voor wetenschappelijke doeleinden en instandhouding van landschappelijke elementen in ons leefgebied.

Oeverwaluw inventarisatie Maas 2022

Op 16 juli hebben enkele leden van de vogelwerkgroep het aantal nestgaten geteld van de Oeverwaluwen in de oeverwanden van de Maas.

Deze keer zijn we weer met Canadese kano's van Harry Cuypers uit Asselt erop uit gegaan. (www.natuurlijkasselt.nl).

Voor aanvang van de tocht heeft Ruud Coenders een door hem vervaardigd schilderij aan Harry overhandigd. Harry helpt ons al enkele jaren met het tellen van de Oeverwaluwen en hij levert de hiervoor noodzakelijke kano's.

Hieronder het overzicht van het aantal getelde nestgaten in de afgelopen vijf jaren:

Oeverwaluw	2018	2019	2020	2021	2022
Maas Kanaalmond	14	85	171	122	44
Maasplasjes	12	128	225	229	77
Lottum Opperdonkoeuwer Maas	0	11	35	15	47
Hoogwatergeul Lomm	151	115	225	305	160

Het aantal verschilt ieder jaar, omdat de oevers van de Maas natuurlijk ieder jaar weer veranderen door o.a. hoog water en de golfslag van de schepen die op de Maas varen.

Afgelopen jaar (2021) zijn er natuurlijk veel jonge Oeverwaluwen verdronken met het hoge water een week na de door ons uitgevoerde telling....

En de werkzaamheden aan de Hoogwatergeul in Lomm zijn voor een groot gedeelte klaar, waardoor het aantal geschikte broedwanden ook afneemt.

We zijn wel in gesprek met de ontgrondingsmaatschappij om toch een of meerdere geschikte wanden te maken bij de herinrichting van het gebied.

Natuurlijk zijn er tijdens de kanotocht ook nog andere vogelsoorten waargenomen, in totaal 63 soorten: Aalscholver, Blauwe Reiger, Ooievaar, Knobbelswaan, Zwarte Zwaan, Grauwe Gans, Canadese Gans, Nijlgans, Wilde Eend, Buizerd, Torenvalk, Fazant, Waterhoen, Meerkoet, Scholekster, Kievit, Witgat, Oeverloper, Kokmeeuw, Zilvermeeuw, Holenduif, Houtduif, Turkse Tortel, Gierzwaluw, IJsvogel, Groene Specht, Grote Bonte Specht, Veldleeuwerik, Oeverzwaluw, Boerenzwaluw, Huiszwaluw, Gele Kwikstaart, Witte Kwikstaart, Heggenmus, Roodborsttapuit, Merel, Zanglijster, Bosrietzanger, Grasmus, Tuinfluiter, Zwartkop, Koolmees, Boomkruiper, Gaai, Ekster, Kauw, Zwarte Kraai, Spreeuw, Huismus, Vink, Putter en Kneu.

Tekst: Theo Lommen

Boswitje

Het is zondagmorgen 24 juli 2022.

Tijdens een dagulinderinventarisatie van onze ulinderwerkgroep bij Stalberg langs de Maas tegenover de Hamert word ik opeens geroepen door Mart Visser. Mart loopt sinds kort regelmatig met ons mee tijdens onze ulinderzoektochten.

Zijn kreet komt vanuit het gedeelte langs de bosrand. "Henny, kom eens kijken, weet jij wat dit is?"

Ik loop naar hem toe en zie een kleine witte ulinder met gesloten vleugels, zittend op een rolklaverbloempje. Mijn eerste gedachte gaat uit naar een klein geaderd witje maar Mart maakt een foto met zijn telefoon en de herkenningapp Obsidentify maakt er een boswitje (*Leptidea sinapis*) van. Mijn reactie: "dat kan bijna niet, onmogelijk".

Nadien is door meerdere deskundigen die mijn foto hebben bekeken bevestigd dat wij inderdaad een boswitje hebben gezien.

Deze soort komt in ons land alleen voor in Zuid-Limburg met daarnaast één waarneming in Hulst (Zeeuws Vlaanderen) en één in de buurt van Roermond.

Dit is dus de eerste waarneming in de Maasduinen, Noord-Limburg; het meest noordelijke boswitje van Nederland.

Henny Martens

Van de Bloemen en de Bijen

De ingezaaide stroken op de dijk tussen de Voort en Haagbeek langs de Maas bloeit volop. De dijk heeft ondertussen flink in de fik gestaan. Maar de bloemenstroken hebben dit overleefd.

Ook in de tuin zoemt het volop met bijen. De kikker zit hoopvol klaar om toe te springen ...

Maar ook hoornaars zijn actief. Ze zijn niet agressief, maar wel schrikbarend groot. Deze soort leven in grote groepen en jagen op allerlei insecten om hun jongen te voeden. Je hoort ze knagen aan het hout om bouw materiaal te verzamelen. Het nest is in schelpvormige lagen opgebouwd.

[Online trainingen Aziatische hoornaar | IVN](#)

Verschil tussen Aziatische hoornaar en Europese hoornaar

Het belangrijkste verschil tussen de Europese hoornaar en de Aziatische hoornaar is de kleur van het borststuk en de uiteinden van de poten. Het borststuk is bij de Aziatische hoornaar zwart van kleur, bij de Europese hoornaar rood-zwart. Verder zijn de uiteinden van de poten bij de Aziatische hoornaar duidelijk geel van kleur ten opzichte van de verder donkerbruine poten. Bij de gewone hoornaar zijn de poten roodachtig en hebben geen lichtere uiteinden.

De **Europese hoornaar** of **paardenwesp** (*Vespa crabro*) is een uliesuleugelig insect uit de familie plooivleugelwespen (Vespidae). De hoornaar behoort tot de echte wespen of papierwespen (Vespinae) en is een van de bekendere soorten wespen in Europa.

De steek van de Europese hoornaar is pijnlijker dan de steek van een honingbij, maar het gif is minder krachtig. Hoornaars gebruiken het gif om insecten te doden die zij vervolgens met de kaken vermalen tot een papje en aan de larven voeren. De larven geven op hun beurt een zoete vloeistof af aan de werksters die de suikers gebruiken als brandstof om te kunnen vliegen en zo nog meer insecten te vangen.

Het nest wordt gemaakt van cellulosevezels die van bomen worden geknaagd. Het nest is bolvormig en bestaat uit meerdere raten. Anders dan bij de uer verwante honingbij het geval is, is in het nest van de hoornaar geen honing aanwezig.

Foto Dijkbloemen: Ton Wetjens
Foto's: Annet Weijkamp
Tekst: IVN.nl en Wikipedia

Maak je eigen bijen- en vlinderdrinkschaal

De wilde bij heeft het moeilijk in Nederland en daarom is het belangrijk om ze een handje te helpen. Dit kan natuurlijk door [een bijenhotel](#) te maken of bij-vriendelijk bloemen te houden in je tuin of op het balkon. Een simpele manier om ze nog verder assisteren is om ze tijdens droge zomerdagen te voorzien van een drinkschaal. Bijen en vlinders drinken namelijk water, maar lopen het gevaar te verdrinken in diepe vijvers. Met deze doe-het-zelf tutorial maak je deze drinkschaal gemakkelijk zelf.

Maak je eigen bijendrinkschaal in 3 stappen:

Met deze doe-het-zelf tutorial maak je zelf makkelijk je eigen bijendrinkschaal.

1. Gebruik een ondiepe schaal of plantenschotel.

Let er wel op dat de randen niet te hoog zijn, zodat de bijen gemakkelijk bij het water kunnen.

2. Vul één helft van de schaal met stenen of knikkers.

De stenen zorgen ervoor dat de insecten niet kunnen verdrinken. Heb je geen mos voor handen liggen? Vul de schaal dan helemaal.

3. Voeg mos toe en vul de schaal met water.

Mos houdt water vast, waardoor zelfs de kleinste insectjes gemakkelijk kunnen drinken. Vul de schaal bij voorkeur met regenwater. Daar geven bijen namelijk de voorkeur aan.

Zomervakantie

Kun je afvalrij leven?

Plastic verpakkingen, oude boterhammen, een gescheurde spijkerbroek en een lamgedraaide mixer: afval heeft veel verschillende vormen. Ook al zien we mooie initiatieven om afval te verminderen, we gooien toch elk jaar een kleine 500 kilo per persoon weg. Daarom zetten we 7 tips voor je op een rij waarmee afval verminderen een makkie wordt.

1. Papier en karton

We doen steeds meer digitaal, maar dat leidt niet tot minder papier- en kartonverbruik. We bestellen namelijk onze kleding, elektronica, eten en andere boodschappen online en die worden in mooie dozen bij ons thuisbezorgd. Pakketjes zorgen voor **87 miljoen kilo karton- en plasticafval** per jaar en per persoon gooien we zo'n **59 kilo papier en karton** weg. Tweederde daarvan kan gerecycled worden, maar voorkomen is beter dan genezen. De papierindustrie is erg vervuilend en ontbossing een van onze grootste maatschappelijke problemen.

De meest eenvoudige manier om papier te besparen, is door een nee-nee sticker - **te bestellen via Milieudefensie** - op je brievenbus te plakken. Zo weet je zeker dat je geen reclamefolders meer krijgt. Geef vervolgens bij organisaties en de overheid aan, dat je al je post digitaal wilt ontvangen. Gebruik ook altijd gerecycled wc-papier en keukenpapier, dat scheelt 20.000 velletjes per jaar. En shop je graag online en heeft het geen haast? Kies dan niet voor de 'vandaag besteld, morgen in huis' optie, maar geef het bedrijf wat tijd om een goede route te bepalen en daarmee brandstof te besparen.

Ook zijn er steeds meer milieuvriendelijke alternatieven voor papier. Houd je ervan om op papier aantekeningen te maken? Dan kun je kiezen voor duurzame notitieboekjes. Bijvoorbeeld notitieboekjes van steenpapier. Steenpapier is waterproof, gif-, bleek- en boomvrij en kan eeuwig gerecycled worden. En ook als je wel eens wat laat drukken, dan zijn er bijzondere alternatieven.

2. Kleding

De gemiddelde Nederlander heeft 173 kledingstukken, waarvan er 50 ongebruikt in de kast blijven liggen. Elk jaar kopen we 46 nieuwe items en gooien we er 40 weg. Een **heel klein percentage** van de afgedankte kleding wordt gerecycled, maar het grootste deel belandt uiteindelijk ergens ver weg op een vuilnisbelt. Bijvoorbeeld in **Ghana en Chili**.

Er is een nieuwe **EU-strategie** die ervoor zorgt dat textiel op de Europese markt in 2030 langer mee moet gaan en gerecycled kan worden, maar je kunt nu ook al zelf in actie komen. De allereerste stap om deze textiel-afvalberg te verkleinen, is simpel: gewoon minder kopen. Maar er zijn veel meer dingen die je kunt doen. Als je kleding kapot of een beetje gedateerd is, kun je die laten (ver)maken.

Daar is nu zelfs een platform voor, dat kleding bij je ophaalt en het bij de lokale kler- en schoenmaker voor je laat vermaken, repareren en schoonmaken. Ook zijn er bedrijven, die hun eigen beddengoed aan het einde van de levensduur weer inneemt en recyclet.

Als je denkt dat je een item nooit meer gaat dragen, dan kun je het verkopen of ruilen. Het aanbod tweedehands wordt steeds groter, waardoor het gemakkelijker is om mooie kledingstukken te krijgen. Denk aan boetieks met tweedehands designerkleding en online platforms. Als je weet wat je zoekt, vind je bijzondere items. Winkel je liever in een 'echte' winkel, dan vind je in elke stad wel een tweedehands winkel, maar er is ook een echte 'keten'. Ook het huren van kleding bij een kledingbibliotheek is steeds toegankelijker. Wil je toch echt iets nieuws, kies dan voor een duurzaam merk dat met circulaire en duurzame materialen werkt, en stel jezelf altijd de vraag: "Ga ik dit meer dan 30 keer dragen?"

In 5 stappen naar minder afval

1. Refuse: koop niets dat je niet nodig hebt
2. Reduce: verminder wat je nodig hebt
3. Reuse: vervang alle wegwerpproducten voor een herbruikbaar alternatief
4. Recycle: kun je niet weigeren, verminderen of hergebruiken, dan is recyclen een goede stap
5. Rot: composteer je afval

3. Elektronica

Alles met een stekker weigert vroeg of laat een keer dienst. Een mixer die niet meer op volle snelheid draait, of een stofzuiger die zichzelf opblaast. Repareren is vaak erg kostbaar. Daarnaast krijg je niet altijd garantie op de reparatie, of zijn onderdelen van een ouder apparaat soms niet meer verkrijgbaar. Als gevolg daarvan kiezen veel mensen ervoor om een apparaat te vervangen. Elektronica is daarmee de **snelst groeiende bron van afval** in de EU geworden, maar hopelijk gaat dat nu snel veranderen.

Het Europees Parlement heeft in maart 2021 namelijk een wet aangenomen die het recht op reparatie van apparaten mogelijk maakt. Deze wet dwingt bedrijven om het makkelijker te maken om elektronica te repareren. Op die manier gaan apparaten langer mee en dat is niet alleen duurzamer, maar ook goedkoper. Vooral als je het zelf kunt doen, want dat is ook onderdeel van de wet. Dit gebeurt door reserve-onderdelen die ook een eigen garantie hebben, langer beschikbaar te stellen met een duidelijke uitleg hoe je een apparaat, zoals een citruspers, kunt repareren.

Weet je zeker dat je er zelf niet uitkomt, dan kun je een **Repair Café** bij jou in de buurt bezoeken. Bij een Repair Café is gereedschap en materiaal aanwezig om reparaties uit te voeren. Je kunt het zelf doen, maar er zijn ook deskundige vrijwilligers aanwezig, die je een handje kunnen helpen. Daarnaast kun je ook hulp inschakelen van **iFixit**. iFixit is een soort Wikipedia voor het repareren van apparaten. Iedereen kan op deze website een reparatiehandleiding plaatsen, of die van een ander aanvullen of verbeteren. Zo delen de bezoekers hun technische expertise en helpen ze elkaar om apparaten zelf te repareren.

4. Meubels en bouwmaterialen

Fast Fashion kennen we allemaal wel; goedkope mode die gemaakt is om er zo veel mogelijk van te kopen en zo kort mogelijk te dragen. Maar wist je dat er ook zoiets bestaat als Fast Furniture? Ook hier gelden dezelfde principes: iets goedkoop maken, van slechte kwaliteit en niet bedoeld om een leven lang mee te gaan. Meestal belanden ze daarom ook na 7 jaar al op de afvalberg.

Hoe anders is dat met het kastje van je oma of de vintage stoel waar je lange tijd voor hebt gespaard, want die knap je op als ze mankementen vertonen. Ze krijgen een lik verf, nieuwe bekleding of je laat ze door een timmerman even goed onder handen nemen. Dit soort meubels hoef je niet per se te erven, maar kun je ook kopen, bijvoorbeeld via een platform zoals **Reliving**, dat als doel heeft om Fast Furniture de wereld uit te helpen. Maar ook bij de **kringloopwinkels** vindt je regelmatig echte schatten.

Ook voor het klussen aan of het verbouwen van je huis zijn er duurzame alternatieven. Vooral in de bouw gaan nog heel veel kostbare grondstoffen verloren. Materialen worden verbrand of gestort, terwijl ze nog prima te gebruiken zijn. En die materialen worden dan weer verkocht door bouwmarkten die alleen tweedehands materialen verkopen.

5. Plastic verpakkingen

Plastic is een geweldig materiaal: het is licht, waterdicht, goedkoop en onverslijtbaar. En daar zit nou net het probleem. Ook al kun je er eten of kleding in bewaren, speelgoed, telefoons en autodashboards van maken; we komen er nooit meer van af. Plastic verteert namelijk niet. Het valt alleen met de jaren uit elkaar in steeds kleinere stukjes die, bijvoorbeeld door het eten van vis, ook weer in ons lichaam terecht komen. Door de enorme hoeveelheden plastic die we gebruiken (jaarlijks produceren we 311 miljoen ton), is het een absolute bedreiging voor al het leven op aarde.

Volledig plasticurij leven is onmogelijk, maar plasticurij en zero waste boodschappen doen is steeds eenvoudiger. Begin met zoveel mogelijk plasticurije boodschappen te doen. Gewapend met je eigen zakjes en tassen naar de supermarkt, kom je al een heel eind. Net als op de markt, ook daar is het heel normaal om je eigen verpakkingen mee te nemen. Daarnaast zijn er allerlei merken die tasjes, netjes, doeken en bakjes verkopen om je plasticurije levensstijl gemakkelijk vol te houden. Denk bijvoorbeeld aan een Beewrap waar je kaas of broodjes in kunt bewaren. Het is een alternatief voor plastic- en aluminiumfolie. Steeds meer schoonmaakmiddelen koop je met een navulverpakking, zelfs bij de 'reguliere' supermarkten. Zo zorgen we samen voor minder plastic.

6. Voedsel

In Nederland verdwijnt zo'n 9 procent van ons voedsel ongebruikt in de vuilnisbak. Voedselverspilling komt echter niet alleen thuis, maar in de hele voedselketen voor. Het begint vaak al bij de boeren: wanneer er een oogst mislukt, een appel een butts heeft of de kleur niet klopt. Tijdens het transport gaat er ook wel eens wat mis, waardoor de voedingsmiddelen niet op tijd de bestemming bereiken. Ook dan worden producten weggegooid. En dan hebben we het nog niet over voedselverspilling in de horeca en in de supermarkt.

Op veel van deze problemen hebben we weinig invloed, maar thuis kunnen we wel echt een verschil maken. Door de THT-datum als richtsnoer te gebruiken, maar vooral je eigen verstand én neus gebruiken. En natuurlijk door bewust eten in te kopen. Met een lijstje en zonder honger naar de supermarkt of markt, weet je zeker dat je geen impulsaankopen doet die je eigenlijk niet nodig hebt.

Er zijn ook bedrijven die met bijzondere producten verspilling tegengaan. En er zijn restaurants waar je afrekent op basis van het gewicht van je voedsel. Een ander leuk voorbeeld is een bedrijf dat bananen redt van de prullenbak, door er bijvoorbeeld bananenbrood van te maken. Maar op de site '[Verspilling is verrukkelijk](#)' vind je nog veel meer mooie initiatieven. Daarnaast zijn er ook bedrijven die jou helpen om van je afval nieuwe producten te genereren. Denk aan [koffiedik om oesterzwammen op te kweken](#), of een [wormenkrukje](#) om in je eigen keuken van groente- en fruitafval compost te maken.

7. Verzorgingsproducten

Scheerschuim, douchegel, dagcrème, tonics, shampoo en make-up; de gemiddelde badkamer staat er vol mee. En vaak gebruiken we meer producten dan we nodig hebben. Behalve dat je huid en haar helemaal niet zo ontzettend veel nodig hebben, zijn al deze producten vaak verpakt in plastic en blijven er veel restjes over. Dat is natuurlijk zonde en onnodig.

Een oplossing is om verpakkingsvrije cosmeticaproducten te gebruiken, of in duurzame verpakkingen. En ook belangrijk is het om microplastics uit je leven te bannen. [Microplastics](#) zijn de hele kleine deeltjes, die bijvoorbeeld ook in scrubs, gezichtscrème of tandpasta kunnen zitten. Je ziet ze niet, maar krijgt ze wel binnen. Of je spoelt ze via de afvoer het riool in, naar zee. En die microplastics zijn schadelijk voor het leven in de oceaan. Met de [app van Beat the microbead](#) kun je producten scannen om zeker te weten dat er geen microplastics in zitten.

Natuur Nieuws Links

<https://www.ivn.nl/duurzame-ontwikkelingsdoelen>

[Doe-tip: kweek je eigen kamerplant van je gift-afval | IVN](#)

[IVN Trektocht Maasduinen - Avontuur Dichtbij](#)

[IVN Maasduinen \(go-kids.nl\)](#)

[Het Nationale Boomspiegelfeest - Guerrilla Gardeners](#)

[Herfstig! - Kasteeltuinen Arcen](#)

